

— Վարսենիկ, զոհ, Զաքարիկա...

Աւետ քանի մ'անգամ կրկնեց այս առանձնները և յետոյ սեղմեց Զաքարիկը իր կուրծքին վրայ և աչքերը մութ առաստաղին ուղղած մնաց շնչառապառ:

*
* *

Ղալաթիոյ քարափէն, առաւօտեան, կը մեկնէր շոգենաւը դէպ ի իզմիտ. բոլոր անցորդները՝ ըլլային թուրք կամ հայ՝ կարեկցութեամբ մը կը դիտէին այն գէմը որ դէպ ի Զարդիյէ ուղղուած կ'արտասուէր միշտ:

Զաքար՝ իր հօրը պաղ բազուկներէն բաժնուած՝ մօրը կը դառնար:

Զարդիյէն կը կորսուի հեռաւորութեան մէջ, Զաքար նորէն կը շարունակէ դէպ ի այդ կողմը նայիլ. կը յուսայ թէ վերջին բոպէին իր հայրիկը պիտի երևայ թերևս ամպերուն մէջէն:

Պոլիսը կը հեռանայ, կ'անհետի հեռաւորութեան մէջ. Զաքարիկ աչքերը չի բաժներ այն կէտէն՝ ուր թողած էր իր հայրը անկենդան:

Յանկարծ նա կը ցնցուէր՝ երբ կը յիշէր այն նիհար բազուկները որ զինքը կուրծքի մը վրայ սեղմեցին. և զիտէր ան թէ քիչ վերջ նորէն մօրը նիհար բազուկները իր մէջ պիտի առնեն զինքը:

Զաքարիկ իր գեղն հասաւ. իրմէ առաջ եկած էր արդէն հօրը մահուան լուրը: Բոլոր զինքը ճանչցորդները զուխնին շարժելով կը փափային իր ետեւէն.

— Թշուառ տղայ...

Գիտէին թէ մօրը կեանքի ժամերն ալ համրուած էին:

— Զաքարիկ, Աւետս, կը կրկնէր Վարսենիկ, երբ պատանին իր հիւանդ մօրը սենեակը մտաւ. ու դժբախտ կինը զակին դէմքին վրայ կարողաց մահուան անկողնէն՝ թէ Աւետը ալ պիտի չդառնայ:

— Զաքարիկ, Աւետս, Զաքարիկ, կրկնեց Վարսենիկ իր բազուկներուն մէջ առած իր զաւակը:

Փորրիկը ժամերով ցնացած մնաց հոգեվարքի բազուկներուն մէջ, գլուխը մօրը անկենդան կուրծքին վրայ...

Հ. Մ. ՊՈՏՈՒՐՆԱՆ

ԵՐԴԻՔՆԵՐՈՒՆ ՏԱԿ

Ահաբոն

Երդիքներուն տակ քանգըւած հիւղերու՝ Տրամութիւնը դեռ կը յածի յուօրէն. եւ կը լրտնէ Տառապանքին Զոհբու եղբերը՝ որ կը հծծեն տըրտմօրէն:

Լըթուածներու կարաւաններն պարտասած, Գըռհներէն նոր Աղէտքի քաղաքին ն'անցնին տրտմամբ, ուղեկորոյս, մըտայած, Ուտերուն վրայ առած բեռը լուռ Յաւին:

Արինահոտ խրճիթներու սըզաւոր երդիքներուն տակ էր պիտի ալ դադրի Հոգիներու հծծիւնները դարաւոր:

Խաղաղութիւն խաղաղութիւն հեռակայ Հնծաններուն, հիւղակներուն հայրենի. Վաղուան Յոյսին ճանաչեք ցաթք է ահա...

ՄԻՒ Մ'Է ՀՈԳԻՍ ՊԱՆԴՈՒԽՏ

Ծովուն կապոյտ շուրերուն վրայ անսահման՝ վերջալոյսի հով մ'ամենի կը սուրայ. Յուզմունքները կոհակներուն մեղմաձայն՝ Հըպանքներէն մըսկոտ հովին կ'արթնայ:

Ծովեզերքին աւազներուն վըրայ չոր Ալիքները ալ կը ժքթան ուժգնօրէն. Օ՛, կատոր է ծովս այսահար, ահա՛ր. Հովերն վայրի շուրերն անծայր կը լըկեն:

Պանդուխտ հոգիս ծով մ'է արդէն ալեկոծ. Իդներն, յոյսերն քայքայուէր ու մեռէր եւ. Խօլ ցաւերու կոհակները մշտակոծ՝

Եզերն անոր լուռ կը քերեն յամբաբար. Հովերուն պէս որ ծովերն կը փոթորկեն, Դըմէն ցաւը կ'ալեկոծէ հոգիս յար...

ԿԱՏՈՒՆԻ